

PATARIMAI PEDAGOGAMS:

kaip parengti
individualų pagalbos planą
vaikams, turintiems
įvairiapusių raidos sutrikimų

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

**NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA**

**Leidiny parengtas ir išleistas įgyvendinant projektą
„Įtraukiojo ugdymo galimybių plėtra, I etapas“
(Nr. 09.2.2-ESFA-V-707-03-0001). Projektas finansuojamas
Europos socialinio fondo lėšomis.**

Šį leidinį draudžiama mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų
tikslais atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti ar
padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete)
tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose,
išleisti ir versti, platinti jo originalą arba kopijas.

Leidinių parengė Loreta Grikainienė

Leidybos įmonė „Kriventa“

V. Pietario g. 5-3, LT-03122 Vilnius

Tel. / faks. (8 5) 265 0629. Mob. tel. +370 682 47 899

El. paštas kriventa@kriventa.lt

www.kriventa.lt

Kalbos redaktorė Angelė Pletkuvienė

Dizainerė Ilona Chmieliauskaitė

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės
Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB)

ISBN 978-609-462-185-7

© Nacionalinė švietimo agentūra, 2022

TURINYS

5 Individualaus pagalbos plano vaikams, turintiems įvairiapusių raidos sutrikimų, parengimas

7 Individualaus pagalbos plano vaikui, kuriam diagnozuotas autizmas, pavyzdys

16 Literatūra

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras 2020 m. rugsėjo 14 d. įsaky-
mu Nr. V-1367 patvirtino Ugdymo organizavimo rekomendacijas mokiniams, kuriems
diagnozuotas autizmas (toliau – Rekomendacijos). Jos nustato mokinių, kuriems diag-
nozuotas autizmas (toliau – Mokinys), ugdymo organizavimo sąlygas ir reikalavimus
mokykloms, įgyvendinančioms ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio,
vidurinio ugdymo, profesinio mokymo programas (toliau – Mokykla), taip pat apibrė-
žia individualaus pagalbos Mokiniui plano (toliau – Planas) sudarymą prieš pradėdant
teikti ugdymą ir jo įgyvendinimą. Planas labai naudingas tuo, kad vienoje vietoje sukau-
piama informacija tiek apie paties Mokinio stiprybes, sunkumus ir ypatumus, tiek apie
jo ugdymo bei teikiamos pagalbos tikslus, uždavinius ir organizavimą. Tai leidžia mo-
kytojams, specialistams ir tėvams dirbti komandoje, remiantis Plane pateikta medžiaga.

*Leidinyje pateikiami teoriniai pagrindai ir praktinės rekomendacijos, kaip
sudaryti šį Planą, į ką atkreipti dėmesį, kad Mokiniui būtų užtikrinamas
ugdymas, maksimaliai orientuotas į jo poreikius, individualius ypatumus,
gebėjimus ir įgūdžius, šeimos lūkesčius ir mokyklos galimybes.*

INDIVIDUALAUS PAGALBOS PLANO VAIKAMS, TURINTIEMS ĮVAIRIAPUSIŲ RAIDOS SUTRIKIMŲ, PARENGIMAS

Mokykla kartu su savivaldybės vykdomąja institucija kiekvienam savivaldybės teritorijoje gyvenančiam vaikui, kuriam diagnozuotas autizmas, užtikrina ugdymo prienamumą ir kokybę. Taigi Mokykla, priėmusi Mokinį, vadovaudamasi Rekomendacijomis, ne vėliau kaip 7 d. d. iki mokslo metų pradžios organizuoja Mokyklos vaiko gerovės komisijos (toliau – Komisija) posėdį, kuriame remiantis sveikatos priežiūros įstaigos ir (ar) pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos (toliau – Tarnyba) pateiktais dokumentais bei rekomendacijomis iš anksčiau lankytos mokyklos arba kitos lankytos švietimo pagalbos įstaigos aptariami ugdymo organizavimo ypatumai, pagalbos poreikis Mokiniui ir jo šeimai, priimamas sprendimas dėl Plano sudarymo.

Labai svarbu žinoti, kad Planas sudaromas visiems Mokiniais, kuriems diagnozuotas autizmas. Tai reiškia, kad Tarnybos pateiktuose Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo ir specialiojo ugdymosi ar švietimo pagalbos skyrimo dokumentuose nebūtinai gali būti įrašyta negalia dėl įvairiapusio raidos sutrikimo (priežastys gali būti įvairios, pavyzdžiui, vaikas lankėsi raidos centre vėliau negu Tarnyboje ir kt.). Tokiu atveju, jeigu išvados medicininuose ir Tarnybos dokumentuose nesutampa, Mokykla turėtų inicijuoti pakartotinį Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimą Tarnyboje, kad būtų įvardijami Mokinio ypatumai, gebėjimai bei sunkumai, nustatoma negalia dėl įvairiapusio raidos sutrikimo (ir gretutiniai sutrikimai,

jeigu tokių yra) bei pateikiamos rekomendacijos dėl programos pritaikymo ar individualizavimo, ugdymo organizavimo ir švietimo pagalbos skyrimo.

Plane atsižvelgiama į:

- individualius Mokinio poreikius (pažintinius gebėjimus bei sunkumus, sensorinius ir ugdymosi bei mokymosi ypatumus, savarankiškumo bei socialinio elgesio įgūdžius, kalbos, kalbėjimo ir komunikacinius gebėjimus bei įgūdžius ir kt.);
- specialiosios pagalbos (mokytojo padėjėjo paslaugų) poreikį;
- tėvų (globėjų, rūpintojų) (toliau – Tėvai) lūkesčius.

Plane numatoma Mokinio tolesnio mokymosi perspektyva, elgesio pasiekimai, aptariamoms švietimo ir kitos pagalbos teikimo, elgesio prevencijos ir intervencijos formos bei būdai, socialinių ir komunikacinių įgūdžių ugdymo veiklos, ugdymo proceso pritaikymas atsižvelgiant į Mokinio sensorinius ypatumus.

Komisija paskiria Plano įgyvendinimą koordinuojantį asmenį, kuris kartu su Mokiniu, jo Tėvais, mokytojais ir specialistais numato siektinus tikslus, suplanuoja jų įgyvendinimo žingsnius, atsakomybes ir periodiškus susitikimus teikiamos pagalbos rezultatams aptarti.

Igyvendindama Planą Mokykla:

- taiko vizualinio struktūravimo metodus ir priemones (struktūruoja erdves, veiklas, pamokas, užsiėmimus, pertraukas, užduotis, taiko vaizdinę dienotvarkę, pasirinkimų lenteles ir kt.) bei kitą vizualinę pagalbą (pvz., atgalinius laikmačius, socialines istorijas, tikimybių žemėlapius, žetonų sistemą, lentelę „Dabar – paskui“ ir kt.);
- pritaiko ugdymo turinį, atsižvelgdama į individualius Mokinio gebėjimus ir autizmo specifika (mokymo medžiagą pateikia įvairiais būdais – vaizdiniu, garsiniu ir kt.), įtraukdama Mokinį į veiklas atsižvelgia į jo pomėgius, naudoja vizualines užuominas ugdymo procese (pateikia galimas atsiskaitymo formas, leidžia Mokiniui iš jų pasirinkti ir pan.);
- sudaro sąlygas ugdomosios veiklos metu daryti sensorines ar fizinio aktyvumo pertraukas, jų metu pagal galimybes panaudojant specialias priemones (minkštasuolius, balansavimo, supimosi priemones ir kt.);
- užtikrina, kad mokytojai ugdytų Mokinio socialinius bei komunikacinius įgūdžius klasėje ar grupėje pamokų ar veiklų metu, siedami tai su dalykų mokymu, bendradarbiaudami su švietimo pagalbos ir kitais specialistais;

- numato, kokiomis formomis ir būdais mokytojas (-ai), bendradarbiaudami su Mokyklos socialiniu pedagogu, ugdyt visos klasės ar grupės, kurioje mokosi Mokinys, socialinius įgūdžius;

- periodiškai (ne rečiau kaip kartą per mėnesį) arba užfiksavus Mokinio pažangą ar nustačius, kad ugdymo procese pažanga nedaroma, arba kitu Mokyklos nustatytu periodiškumu peržiūri Planą.

Mokykla, formuodama tinkamą Mokinio elgesį, naudoja elgesio vertinimo priemones netinkamo elgesio priežastims nustatyti bei reikalingų įgūdžių ugdymo strategijoms parinkti. Visi probleminio elgesio atvejai ir taikytos priemonės fiksuojamos raštiškai Mokyklos nustatyta tvarka.

Toliau pateikiamas Individualaus pagalbos plano vaikui, kuriam diagnozuotas autizmas, pavyzdys. Jis nėra privalomas, galima juo visu naudotis arba pakeisti. Prireikus Planas papildomas reikiamomis skiltimis, pavyzdžiui, darželyje gali būti labai aktualus vaiko kasdienio gyvenimo įgūdžių (prausimosi, rengimosi, valgymo, naudojimosi tualetu ir kt.) ugdymas. Taigi galima nusimatyti šios srities tikslus ir uždavinius (pavyzdžiui, vaikas, naudodamasis žodine suaugusiojo pagalba ir pamėgdžiodamas, susitvarkys žaislus; kiš koją į atsegtą batą; savarankiškai plausis ir šluostysis rankas; savarankiškai sėms sriubą šaukštu neišlaistydamas ir pan.). Svarbu, kad Mokyklos pasirinktos formos Plane išliktų pagrindiniai dalykai, aptarti Rekomendacijose.

INDIVIDUALAUS PAGALBOS PLANO VAIKUI, KURIAM DIAGNOZUOTAS AUTIZMAS, PAVYZDYS

Pavyzdinė plano forma

(mokykla)

INDIVIDUALUS PAGALBOS PLANAS VAIKUI, KURIAM DIAGNOZUOTAS AUTIZMAS

_____ m. m.

1 DALIS. BENDROJI INFORMACIJA

Duomenys apie vaiką

Vaiko vardas, pavardė _____

Gimimo data _____

Klasė / grupė _____

Vaiko atvykimo į mokyklą / klasę / grupę data _____

Plano peržiūros data _____

Galutinio aptarimo data _____

Situacijos apibūdinimas

Pildymo rekomendacijos

Kadangi Planą pildys keli darbuotojai, rekomenduojama jį turėti elektroniniu formatu ir dalytis tarpusavyje, pavyzdžiui, *google* diske ar kitur (kad visi galėtų matyti ir pildyti, nereikėtų siuntinėti el. paštu).

Pildo Komisijos skirtas asmuo ar Plano vykdymą koordinuojantis asmuo. Planas gali būti peržiūrimas ne vieną kartą. Komisijai ir Tėvams susitarus dėl konkretaus Plano peržiūros periodiškumo, numatomos susitikimų datos. Prireikus datos patikslinamos ar papildomos.

Duomenis galima gauti iš Tėvų (pokalbių metu, pildant įvairias anketas, klausimynus ir pan.), sveikatos priežiūros įstaigos, Tarybos dokumentų, anksčiau Mokinio lankytos Mokyklos. Dar prieš atvykstant Mokiniui arba tik jam atvykus reikėtų susisiekti su Tėvais dėl reikalingų dokumentų pateikimo. Po Mokinio stebėjimo ir gebėjimų vertinimo (per 1–2 mėn. nuo Mokinio atvykimo) lentelė turėtų būti papildoma nauja informacija.

Pavyzdinė plano forma

ĮVERTINIMO SRITYS	GEBĖJIMAI (STIPRYBĖS)	SUNKUMAI
Socialiniai ir komunikaciniai įgūdžiai, elgesio ypatumai		
Kalbos ir kalbėjimo įgūdžiai		
Ugdymosi / mokymosi ypatumai		

Pildymo rekomendacijos

Stebi ir aprašo grupės ar klasės mokytojas, mokytojo padėjėjas, socialinis pedagogas, psichologas, logopedas ar Komisijos skirtas asmuo. Socialiniams ir komunikaciniams įgūdžiams įvertinti gali būti naudojami įvairūs klausimynai, anketos ir kt. Vertinant ir aprašant komunikacinius gebėjimus bei įgūdžius, svarbu įvardyti, ar Mokinys apskritai domisi bendravimu, geba paprašyti (žodžiais arba alternatyviosios komunikacijos priemonėmis – gestais, simboliškai, paveikslėliais ir kt.), atsakyti į klausimus, pasisveikinti ir atsisveikinti, kt. Paminėkite ir tai, kaip Mokinys pritaiko savo komunikaciją ir elgesį esamai situacijai, ar supranta kitų žmonių kūno kalbą, socialinį kontekstą ir pan.

Įvertina ir aprašo logopedas. Svarbu ne tik įvertinti Mokinio išsiaiškintą kalbą, gramatiką, aktyvųjį bei pasyvųjį žodyną, girdimąjį suvokimą, foneminę klausą, tarimą, kalbos suvokimą, bet ir atsižvelgti į autizmo sutrikimo specifiką. Svarbu įvertinti, ar Mokinio kalba yra funkcionali, t. y. ar ji naudojama komunikacijai. Būtina aprašyti ir Mokinio dalyvavimo pokalbyje įgūdžius (gebėjimą pradėti, palaikyti ir užbaigti dialogą, kalbėjimo intonaciją, tempą, loginį kirtį ir kt.).

Įvertina ir aprašo grupės ar klasės mokytojas arba specialusis pedagogas (pagal I kimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašą, priešmokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų testus, konkrečios klasės bendrosios programos (jeigu Mokinys ugdomas pagal bendrąją arba pritaikytą programą) akademinį pasiekimų testus ir pan.). Jeigu Mokinys ugdomas pagal individualizuotą programą, aprašomi jo individualūs gebėjimai, įgūdžiai ir pasiekimai.

Pavyzdinė plano forma

Kasdienio gyvenimo įgūdžiai		
Sensoriniai ypatumai		
Kita		

Tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčiai

Plano aptarimo periodiškumas

Pildymo rekomendacijos

Įvertina ir aprašo grupės ar klasės mokytojas arba mokytojo padėjėjas (pagal Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašą ir kt.). Aprašomi savitarnos ir savitvarkos įgūdžiai (valgymas, rengimasis, prausimasis, naudojimas tualetu, tvarkos palaikymas, saugus elgesys ir kt.).

Jeigu įmanoma, įvertina ir aprašo ergoterapeutas. Jeigu jo Mokyloje nėra, reikėtų labai atidžiai išnagrinti dokumentus iš sveikatos priežiūros įstaigų, stebėti Mokinį ir apibendrinti duomenis. Naudingi sensorinių ypatumų klausimynai ir anketos Tėvams, kai kuriais atvejais – ir Mokiniam.

Bet kokie pedagogų, specialistų ir Tėvų pastebėjimai apie Mokinio ypatumus, neiškirti aukščiau (pvz., Mokinio pomėgiai, nusiramavimo būdai, baimės, ritualai, individualūs sensoriniai, maitinimosi ir kiti ypatumai ir pan.).

Pasikalbėti apie Tėvų lūkesčius rekomenduojama jau pirmojo susitikimo metu. Labai svarbu, kad Tėvai turėtų galimybę juos išsakyti, pasidalyti jais su Mokykla. Tai Tėvai gali padaryti tiek žodžiu, tiek raštu. Mokykla savo ruožtu gali paaiškinti Tėvams, kurie lūkesčiai yra įgyvendinami Mokykloje, o kuriems reikalinga kita aplinka ar ištekliai.

Planas aptariamasis:

- kartą per mėnesį;
- kitu šalių sutartu periodiškumu;
- užfiksavus Mokinio pažangą;
- nustatius, kad ugdymo procese pažanga nedaroma. Susitikimų periodiškumą nustato Komisija kartu su Tėvais.

Pavyzdinė plano forma

Ugdymo programa:

- ikimokyklinio ugdymo programa,
- priešmokyklinio ugdymo bendroji programa,
- pritaikyta ikimokyklinio ugdymo programa,
- pritaikyta priešmokyklinio ugdymo bendroji programa,
- pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programa (-os),
- pritaikyta (-os) pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programa (-os),
- pradinio, pagrindinio ugdymo individualizuota (-os) programa (-os),
- socialinių įgūdžių ugdymo programa

(kas reikalinga, pabraukti).

Elgesio intervencija

Elgesio intervencija taikoma / netaikoma (kas reikalinga, pabraukti).
Pridedamas Elgesio intervencijos planas.

Pildymo rekomendacijos

Pabraukiama ta programa, pagal kurią ugdomas Mokinys. Kai intelektas normalus, Mokinys ugdomas pagal bendrąją arba pritaikytą bendrojo ugdymo programą. Nustačius nežymų, vidutinį ar žymų intelekto sutrikimą, Mokinys ugdomas pagal individualizuotą arba socialinių įgūdžių ugdymo programą. Kaip Plano priedas pridedama pritaikyta arba individualizuota ugdymo programa.

Kai stebimas netinkamas Mokinio elgesys, taikoma elgesio intervencija ir rengiamas Elgesio intervencijos planas, kuris skirtas tik vienai elgesio apraiškai spręsti (pvz., vaikas mėto daiktus arba mušasi, arba kandžiojasi ir pan.). Šis planas sudaromas tik atlikus elgesio stebėjimą ir remiantis jo duomenimis, nustatius elgesio funkciją (priežastį). Duomenims apie netinkamą elgesį rinkti rekomenduojama naudoti funkcinį elgesio vertinimą. Plačiau apie netinkamo elgesio stebėjimą, fiksavimą, vertinimą ir Elgesio intervencijos plano sudarymą rašoma leidinyje „Funkcinis elgesio vertinimas“.

2 DALIS. VIZUALINIO STRUKTŪRAVIMO STRATEGIJOS

Aplinkos struktūravimas

Eil. Nr.	Metodai ir priemonės	Kur bus taikoma?	Atsakingi asmenys
1.			
2.			
3.			

Vizualinio struktūravimo strategijos parenkamos remiantis Tarnybos, sveikatos priežiūros ir kitų įstaigų rekomendacijomis. Taip pat svarbu atsižvelgti į Mokinio poreikius ir Tėvų namuose taikomas vizualinio struktūravimo strategijas.

Pildo grupės ar klasės mokytojai, švietimo pagalbos ir kiti specialistai. Siūlomi metodai ir priemonės, taikomi klasėje ar grupėje, specialistų kabinetuose: vizualiai pažymėtos vietos, skirtos bendrai, individualiai ir savarankiškai veiklai, laisvalaikiui ir žaidimams, poilsiui.

Pavyzdinė plano forma

Dienos struktūravimas (dienotvarkė)

Eil. Nr.	Metodai ir priemonės	Kur bus taikoma?	Atsakingi asmenys
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Veiklų struktūravimas

Eil. Nr.	Metodai ir priemonės	Kur bus taikoma?	Atsakingi asmenys
1.			
2.			
3.			
4.			

Papildomos vizualinio struktūravimo strategijos

Eil. Nr.	Metodai ir priemonės	Kur bus taikoma?	Atsakingi asmenys
1.			
2.			
3.			

Pildymo rekomendacijos

Pildo grupės ar klasės mokytojai. Siūlomi metodai ir priemonės, taikomi klasėje ar grupėje: bendra ir (ar) individuali dienotvarkė, pateikiama daiktais, nuotraukomis, paveikslėliais, simboliais; lentelė „Dabar – pas-kui“ ir pan. Labai svarbu, kad dienotvarkė nebūtų painiojama su pamokų tvarkaraščiu, kuriuo naudojasi visi mokiniai. Mokinio, kuriam nustatytas autizmas, dienotvarkėje turi būti vizualiai pažymėtos visos Mokykloje vykstančios veiklos (pamokos, pertraukos, popamokinė veikla ir kt.), kuriuose jis dalyvauja.

Pildo grupės ar klasės mokytojai ir dirbantys su Mokiniu specialistai. Siūlomi metodai ir priemonės, taikomi klasėje ar grupėje, specialistų kabinetuose, salėje, lauke ir kitur: užduočių atlikimo seka pavaizduota daiktais, nuotraukomis, simboliais, paveikslėliais, spalvomis, skaičiais, raidėmis; dėžutės su užduotimis, lentelė „Dabar – pas-kui“ ir kt.

Pildo grupės ar klasės mokytojai ir dirbantys su Mokiniu specialistai. Siūlomi metodai ir priemonės, taikomi klasėje ar grupėje, specialistų kabinetuose, salėje, lauke ir kitur: socialinės istorijos, tikimybių žemėlapis, savarankiškumo įgūdžių formavimo sekos, atgalinis laikmatis, žetonų sistema, pasirinkimų lentelės ir kt.

Pavyzdinė plano forma

3 DALIS. ŠVIETIMO IR KITOS PAGALBOS TEIKIMAS

Specialistai	Užsiėmimai, konsultacijos, k. (val.) / sav.	Užsiėmimų, konsultacijų forma	Tikslai	Uždaviniai
Logopedas				
Specialusis pedagogas				
Socialinis pedagogas				
Psichologas				
Judesio korekcijos pedagogas				
Mokytojo padėjėjas				
Kiti (įrašyti)				

Pildymo rekomendacijos

Pildo švietimo pagalbos ir kiti specialistai, kurie teikia pagalbą. Kiekvienas specialistas nurodo, koku intensyvumu ir forma bus teikiama pagalba (pavyzdžiui, individualus, po-grupinis, grupinis užsiėmimas; užsiėmimas klasėje, kai pagalba teikiama pamokų metu; konsultacija grupėje ar klasėje, el. paštu, socialiniuose tinkluose, telefonu ir pan.). Numatomi konkretūs tikslai ir pamatuojami uždaviniai (pvz., Mokinys atliks vienos pakopos buitines kontekstines instrukcijas, padidins gestų parodys nuotraukose save ir šeimos narius, pagal galimybes pavadins; rūšiuos identiškus ir skirtingus daiktus pagal keturias pagrindines spalvas (raudona, žalia, geltona, mėlyna); gaudamas minimalią pagalbą sujungs smulkaus konstruktoriaus dalis ir pan.).

Pavyzdinė plano forma

Mokytojo
padėjėjas

(vardas, pavardė)

Intensyvumas

(kas reikalinga,
pažymėti)

Veiklos, kurių
metu reikalinga
pagalba

DARŽELYJE

- Prireikus
- Kai kurių veiklų / pratybų metu
2–3 valandas per savaitę
- Kasdien veiklų / pratybų
metu
- Nuolat (ne tik veiklų /
pratybų metu)

MOKYKLOJE

- Prireikus
- 2–3 valandas per dieną
- 4–5 valandas per dieną
- 6–8 valandas per dieną

Pildymo rekomendacijos

Mokytojo padėjėjo pagalba gali būti aprašyta bendroje Švietimo ir kitos pagalbos teikimo lentelėje arba išskirta į atskirą.

Veiklos, kurių metu rekomenduojama teikti mokytojo padėjėjo pagalbą:

DARŽELYJE: ryto ratas; bendra veikla grupėje, sporto, muzikos salėje; individuali veikla grupėje; veikla su specialistais; kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymas; maitinimasis; miegas; veiklos lauke; renginiai, šventės, išvykos ir kt.

MOKYKLOJE: pamokos; veikla su specialistais; kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymas; maitinimasis; veiklos lauke; renginiai, šventės, išvykos ir kt.

4 DALIS. SOCIALINIŲ IR KOMUNIKACINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMAS

Tikslas –

Uždaviniai

Atsakingi asmenys

1. _____
2. _____

Siekiant šioje dalyje iškeltų tikslų bei uždavinių turėtų prisidėti visa Mokyklos bendruomenė. Jie formuluojami atsižvelgiant į 1 plano dalyje aprašytus mokinio socialinius ir komunikacinius sunkumus. Reikėtų pažymėti, kur ir kada bus vykdoma mokomų socialinių ir komunikacinių įgūdžių generalizacija (apibendrinimas), t. y. sudaroma galimybė Mokinui perkelti išmokus įgūdžius į kitas aplinkas, situacijas, su kitais žmonėmis; kaip tai vyks, kas bus atsakingas.

Pavyzdinė plano forma

Tikslas –

Uždaviniai

1. _____

2. _____

Atsakingi asmenys

Pildymo rekomendacijos

Numatomi konkretūs tikslai ir pamatuojami uždaviniai (pvz., gebės suprasti žaidimo taisykles; žaisdamas sulauks savo eilės; atkartos suaugusiojo veiksmus, judesius veiklose ir pan.).

5 DALIS. UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMAS, ATSIŽVELGIANT Į MOKINIO SENSORINIUS YPATUMUS

Aplinkos pritaikymas

Eil. Nr.	Metodai ir priemonės	Kur bus taikoma?	Atsakingi asmenys
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			

Mokinio, kuriam nustatytas autizmas, gyvenime sensorinė integracija yra labai svarbi. Nepatenkinus sensorinių Mokinio poreikių, pasiekti akademinę pažangą yra labai sunku. Be to, sensorinės integracijos sutrikimai ar sunkumai yra ganėtinai dažna netinkamo Mokinio elgesio priežastis.

Atsižvelgdami į 1 plano dalyje išskirtus sensorinius ypatumus, duomenis apibendrina ergoterapeutai, mokytojai, švietimo pagalbos ir kiti specialistai.

Siūlomi metodai ir priemonės, taikomi klasėje ar grupėje, specialistų kabinetuose, salėje, lauke ir kitur:

- vengti stimuliuojančių priemonių veiklų metu (blizgantys klėjai, smėlis, plastilinas ir kt.);
- leisti laikyti rankose nedidelį mėgstamą daiktą;
- naudoti pasunkintas priemones (antklodė, liemenė ir kt.);
- suteikti galimybę laikytis didesnio atstumo (stovėti eilės gale, sėdėti toliau nuo durų ir pan.);
- sumažinti vaizdinius stimulus grupėje ar klasėje;
- nemaišyti maisto produktų;
- nepilti ant patiekalų uogienės, padažų ir pan.;

Pavyzdinė plano forma

Eil. Nr.	Metodai ir priemonės	Kur bus taikoma?	Atsakingi asmenys
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			

Fizinio aktyvumo, sensorinės pertraukos

Eil. Nr.	Veikla	Kada vykdoma?	Kur vykdoma?	Atsakingi asmenys
1.				
2.				

Pildymo rekomendacijos

- vengti pašalinių kvapų (vėdinti patalpas, nedeginti žvakių, smilkalų, naudoti bekvapės priemonės ir kt.);
- suteikti galimybę reguliuoti muzikos garsą;
- naudoti garsą slopinančias ausines ar ausų kištukus;
- sudaryti galimybę užsiimti aktyvia fizine veikla (gimnastikos kamuolys, sūpynės, balansavimo priemonės ir pan.);
- naudoti skonio sistemą stimuliuojančias priemonės (pvz., kramtukas, kietas, traškus maistas);
- organizuoti įvairių paviršių lietimui veiklas;
- suteikti galimybę valgyti savo maistą;
- paruošti stimuliuojančią sėdėjimo vietą (masažinės pagalvėlės, gimnastikos kamuolys ir pan.) ir kt.

Plane turi būti apibrėžtas fizinio aktyvumo, sensorinių pertraukų pobūdis, veiklos, priemonės, dažnumas, trukmė, vieta, atsakingi asmenys.

Plano vykdymą koordinuojantis asmuo

_____
(vardas, pavardė)

_____
(parašas)

Vaiko gerovės komisijos pirmininkas

_____
(vardas, pavardė)

_____
(parašas)

Vienas iš tėvų (globėjų, rūpintojų)

_____
(vardas, pavardė)

_____
(parašas)

LITERATŪRA

1. Prieiga per internetą: <https://srvks.lt/pedagogams/metodines-rekomendacijos/>.
2. Prieiga per internetą: <http://online.fliphtml5.com/cvlbg/vjdf/#p=11>.